

Konferencia k ANC oblastiam - aktualizované o videozostrih

Začalo sa obdobie intenzívnych príprav budúcej podoby Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2021-2028, do ktorej sa môžu svojimi návrhmi a pripomienkami zapojiť všetci poľnohospodári pôsobiaci na jednotnom trhu Európskej únie.

Nielen z tohto dôvodu, ale najmä z doterajších skúseností poľnohospodárov pôsobiacich v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami a nastavením pravidiel pre ANC oblasti prichádza Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora s jednoznačným návrhom – otvoriť dlho očakávanú diskusiu na tému budúcnosti ANC oblastí. Otvoriť diskusiu, ktorá sa nebude odohrávať len na pôde najväčšej agrárnej komory na Slovensku, ale do ktorej sa zapojí celá odborná verejnosť, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodárska platobná agentúra a ďalšie odborné inštitúcie a výskumné ústavy.

Je totiž nespochybniteľné, že už dávno dozrel čas na zmenu pravidiel v nastavení Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktoré sa týkajú práve znevýhodnených oblastí.

„Už teraz je jasné, že znevýhodnené oblasti budú znova prioritou aj v novom programovacom období. Nevieme, ako dopadne 1. pilier, ale ANC platba by mala byť jednou z najspravodlivejších platieb. Cez túto schému by sme mali vedieť spravodlivo naliať do sektora peniaze,“ uviedol na úvod konferencie Marián Kohút, člen Predstavenstva SPPK.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík prízvukoval myšlienku spravodlivého nastavenia budúcich kritérií ANC oblastí. „Pokiaľ kritériá neotočíme do motivačnej polohy, tak sa vpred s rozvojom slovenského poľnohospodárstva nedostaneme. Nové pravidlá musia byť motivujúce aj pre podnikateľov, ktorí hospodária na dvoch tretinách územia Slovenska. Súčasná podoba nie je tá cesta, ktorou by sme sa mali uberať. Bolo by dobré, keby sme zvolili model, ktorý bude vyhovovať väčšine. Uvažujeme o tom, že by sa do zmien zahrnul napríklad počet zamestnancov, počet hospodárskych zvierat,“ dodal predseda SPPK.

Vystúpenia hostí

Potrebu reformy potvrdil aj štátny tajomník MPRV SR Gabriel Csicsai. Podľa neho ak chceme mať úspešné poľnohospodárstvo, treba ju spustiť. „*Poľnohospodárstvo dokážeme zreformovať jedine vtedy, ak si uvedomíme, že cieľom je vertikálna reforma končiaca sa finalizáciou výrobkov,*“ povedal G. Csicsai.

Generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry Juraj Kožuch hovoril aj o nevyužitej šanci v rokoch 2012-2013, pretože súčasné nastavenie podpôr pre chyby z minulosti mohlo vyzerať trochu inak.

So svojou prezentáciou vystúpila aj Jarmila Sobotská z Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy.

Dôvody zmien pre ANC oblasti

Od roku 2015 platia na Slovensku nové vymedzenia ANC oblastí. Zaviedli sa nové kategória znevýhodnenia, rozdielne sadzby pre ornú pôdu a TTP. Určila sa podmienka zaťaženia vo výške 0,3 DJ prežúvavcov a/alebo koní na 1 ha TTP. Zároveň sa zaviedla degresivita podľa veľkosti podniku.

Kým v programovacom období 2007-2013 bolo na podporu ANC oblastí vyčlenených 667,42 mil. eur, pre roky 2014-2020 tento objem výrazne klesol, a to na 482,65 mil. eur. Takto nastavené pravidlá pre ANC oblasti sa odrazili na fungovaní tamajších poľnohospodárskych podnikov. Začalo sa rozvíjať hospodárenie zamerané najmä na využívanie priamych podpôr. Charakteristická je extenzifikácia živočíšnej výroby (najmä chovu HD) a odklon od produkcie mlieka (pokles stavov dojníc: v roku 2015 farmári chovali 143 100 ks dojných kráv a 58 700 ostatných kráv, v roku 2016 už len 139 200 dojných kráv, ale 60 300 ks ostatných kráv.) Postupne dochádza k strate pracovných miest, ktoré generuje najmä intenzívna živočíšna výroba. S tým súvisí vyludňovanie vidieka, ubúdanie populácie v produktívnom veku spojené s nezaujmom o poľnohospodárske vzdelanie a profesiu, nárast nákladov na krajinotvorbu. Zvýšil sa počet okresov s negatívnym hospodárskym výsledkom (najmä okresy s väčšinou pôdy v ANC).

[Pozrite si fotogalériu z konferencie --->](#)

ANC a Česká republika

Téma ANC oblastí a tlaku poľnohospodárov na spravodlivejšie nastavenie kritérií rezonuje aj v Českej republike. Českomoravský zväz poľnohospodárskych podnikateľov počas konferencie hovoril o pokroku, ktorý sa v Česku dosiahol len vďaka intenzívnej diskusii. V rámci ôsmich pracovných skupín, ktoré sa u našich západných susedov vytvorili, vznikol prvý návrh metodiky. Česká odborná verejnosť ju prijala pomerne kladne. Vzišiel na základe spolupráce českého ministerstva poľnohospodárstva s mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v agrosektore a rezortné ministerstvo s ním začalo rokovania v Bruseli.

Čo treba na Slovensku

Potrebujeme udržať životaschopnosť vidieckych oblastí, pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, v udržateľnosti poľnohospodárskej výroby, tvorbe nových pracovných miest, či v podpore chovu hospodárskych zvierat. Potrebujeme správne zvolenými opatreniami, ktoré by mali vziť aj zo záverov konferencie k ANC oblastiam, zastabilizovať agropodnikanie v regiónoch a podporiť jeho rozvoj a zamestnanosť tak, aby tí, ktorí hospodária v ANC oblastiach, zamestnávajú ľudí a chovajú hospodárske zvieratá, mali stabilné podmienky.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora má pripravené návrhy, ktoré by mali viesť k stabilizácii ANC oblastí. O konkrétnych záveroch z konferencie budeme písať v najbližších dňoch. Článok čoskoro doplníme aj o videoreportáž.